

Congres Jonge Mantelzorg

9 oktober 2023

kennis en aanpak van
sociale vraagstukken

Jonge mantelzorgers ondersteunen

Hoe doe je dat?

Inhoud

- Wie zijn jonge mantelzorgers?
- Wat zijn risicofactoren?
- Wat werkt er in de ondersteuning?
- Afsluiting

Wie zijn jonge mantelzorgers?

Kinderen en jongeren tot en met 24 jaar die opgroeien met een gezinslid dat ziek is of een beperking heeft.

Ongeveer één op de vier jongeren groeit op met een langdurig ziek familielid

25%

Jongeren met een langdurig ziek gezinslid

Bij ruim de helft gaat het om een ouder

Bij ruim een kwart om een broer of zus

Bij een negende deel om een grootouder of ander familielid

Gezinsleden met een beperking

Lichamelijke ziekte of handicap

Verstandelijke beperking

Verslavingsproblematiek

Psychische problemen

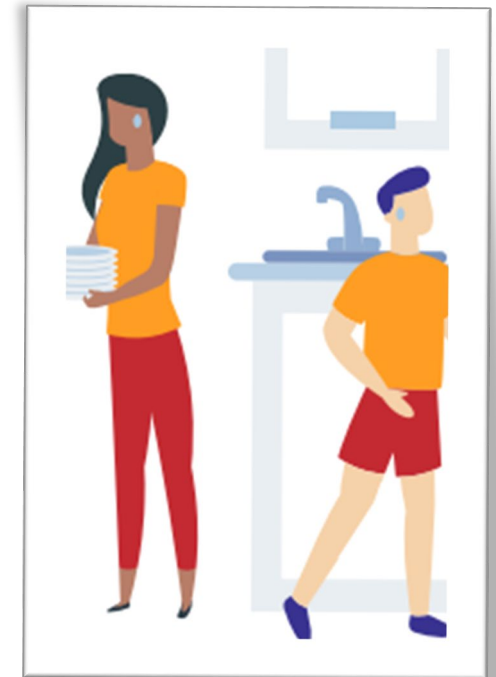
Wie zijn jonge mantelzorgers?

Extra zorgtaken

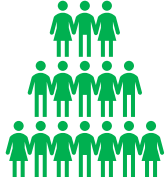

Maken zich zorgen

**Ervaren een
zorgtekort**

Wie zijn jonge mantelzorgers?

Méér jonge mantelzorgers

Vaak 'vergeten' in zorgsituaties

Hogere kans om zelf later sociaal emotionele problemen te ontwikkelen

Ook positieve gevolgen in de ontwikkeling

1. Duur en ernst ziekte familielid

- Duur van zorgsituatie, aard van de ziekte, leeftijd van ouder

2. Soort zorg en ondersteuning

- Tijdsbesteding, soort ondersteuning

3. Kenmerken van de jonge mantelzorger

- Leeftijd, sekse, kennis over ziekte, copingsstrategiën

4. Kenmerken van het gezin

- Communicatie, samenstelling gezin, opvoedvaardigheden

5. Professionele en sociale steun

- Toegang tot zorg en ondersteuning, school, sociaal netwerk

Verbinden

Vinden

4V's

Verlichten

Versterken

- Bereiken van jmz en hun gezinnen
 - Signaleren, outreachend werken, inzetten van peers, social media en 'juist' taalgebruik
- Bewustwording
 - Maatschappelijke bewustwording
 - Bewustwording onder professionals
 - Bewustwording onder jmz

Vinden

- Hoe jnz meer ruimte en vrijheid ervaren
- Versterken van veerkracht
- Typen interventies:
 - **Psychosociaal** = emotionele en praktische steun
 - **Cognitieve gedragstherapie** = vergroten draagkracht door veranderen kijk op situatie
 - **Psycho-educatie** = vergroten draagkracht door meer inzicht in situatie
 - **Respijtzorg** = tijdelijk en volledige overname zorgtaken

Versterken

Wat werkt bij het versterken of verlichten van JMZ en hun gezin?

PSYCHOSOCIAAL

**COGNITIEVE
GEDRAGSTHERAPIE**

PSYCHO-EDUCATIE

RESPIJTZORG

ZORGEN MAKEN OVER DE SITUATIE

- ✓ Praten in veilige, niet-oordelende omgeving
- ✓ Ervaringen en advies delen met andere JMZ

- ✓ Ontwikkelen van veerkracht
- ✓ Ontwikkelen van acceptatie en probleemoplossende vaardigheden

- ✓ Kennis over (ontwikkeling) ziekte/bepmerking naaste
- ✓ Combineer informatie met sociale activiteiten

- ✓ Ontspanningsactiviteiten buiten de thuissituatie
- ✓ Onderwijs als structureel respijtmoment

ZORG VERLENEN

- ✓ Familiegesprekken voor mobiliseren hulp en verdelen zorgtaken
- ✓ Belasting zorgtaken signaleren in gesprekken JMZ en professionals

- ✓ Praktische informatie over manieren van zorgen

- ✓ Zorg uit handen nemen

ZELF ZORG MISSEN

- ✓ Bewustwording gezin over positie JMZ
- ✓ Versterken zieke gezinslid

- ✓ Gezin ontlasten van zorgtaken om normaliteit te bevorderen

- Adempauze voor jmz
- Verlichten van ouders zodat zij aandacht kunnen geven

Verlichten

- Samenwerking tussen professionals, tussen organisaties, met jmz en hun sociale netwerk
- Doorverwijzen
- Jmz betrekken bij wat er gebeurt

Verbinden

- Weinig overdraagbare kennis over 'wat werkt' qua interventies
- Combinatie van verschillende soorten steun aan jnz werkt

Bedankt voor jullie aandacht!

- Online jongerenwerk: ['Online en ambulant: dáár zoeken waar jongeren te vinden zijn' | Movisie](#)
- Wat werkt dossier: [Wat-werkt-bij-dossier-Wat-werkt-bij-de-ondersteuning-van-jonge-mantelzorgers.pdf \(movisie.nl\)](#)
- Infographic jonge mantelzorgers: [Movisie_infographic_JMZ_jonge_mantelzorg2020_v3](#)

Behoeften jonge mantelzorgers

- Luisterend oor
- Lotgenotencontact
- Met het gezin ontspannen en afgeleid worden
- Meer informatie over de situatie en de ziekte
- Beter leren omgaan met de zorgintensieve situatie

Extra: wetten die jnz ondersteunen

- Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) 2015: wet in het kader van zorg en ondersteuning met als doel dat burgers zo lang mogelijk thuis kunnen wonen en participeren in de maatschappij. Het zieke gezinslid wordt ondersteund vanuit de Wmo zodat er minder zorg op de schouders van JNZ komt. Daarnaast zijn gemeenten vanuit de Wmo verantwoordelijk voor het ondersteunen van (jonge) mantelzorgers vanaf 18 jaar.
- Jeugdwet 2015, artikel 2.1: wet in het kader van het ondersteunen en beschermen van kinderen en jongeren. Deze wet richt zich op het (vroeg)signaleren en ondersteunen van kinderen en jongeren die hulp nodig hebben.
- Leerplichtwet 2007, artikel 4a en 4b: wet voor kinderen/jongeren tot 18 jaar of tot het behalen van een startkwalificatie. Deze wet zorgt dat iedereen verplicht iedereen onderwijs kan volgen.
- Wet kinderbescherming, artikel 1:254 en 1:278: wet die het mogelijk maakt om in sommige gevallen, als de JNZ in gevaar komt of dreigt te komen, het noodzakelijk is om maatregelen te nemen in het kader van kinderbescherming.
- Wet Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling: wet voor organisaties in sectoren zoals zorg, onderwijs, kinderbescherming, sociaal werk en jeugdzorg die verplicht zijn om een protocol voor huiselijk geweld en kindermishandeling te hebben. Hierbij hoort ook de Kind Check.

Movisie

Voor een positieve verandering

kennis en aanpak van
sociale vraagstukken

